

Na osnovu člana 34 stav 3 Zakona o zaštiti prirode ("Službeni list CG", broj 54/16 i 18/19), člana 38 stav 1 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. list CG", br.2/18, 34/19, 38/20, 50/22 i 84/22) i člana 43 Statuta Opštine Bar („Sl.list CG – Opštinski propisi“, broj 37/18), Skupština Opštine Bar po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma br _____ godine, i po prethodno pribavljenom mišljenju Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede br 04-332/22-15649/2 od 02.12.2022 godine i Ministarstva kulture i medija br. 01-082/22-780/4 od 09.12.2022 godine na sjednici od _____ 2022. godine, donijela je

ODLUKU

O PROGLAŠAVANJU KATEGORIJE, GRANICA, STATUSA I REŽIMA ZAŠTITE U SPOMENIKU PRIRODE „PARK MUZEJA NA TOPOLICI U BARU“

Opšte odredbe Član 1

“Park muzeja na Topolici u Baru je rješenjem o zaštiti objekata prirode (“Službeni list SRCG” br.30/68) proglašen hortikulturnim objektom”.

U skladu sa članom 115 Zakona o zaštiti prirode ((“Službeni list CG” br.54/16 i 18/19) zaštićena područja koja su do stupanja na snagu ovog Zakona proglašena hortikulturnim objektom upisana su u registar kao spomenik prirode.

Spomenik prirode “Park muzeja na Topolici u Baru” se razvrstava u zaštićeno područje **kategorije III.**

Granice Član 2

Ukupna površina Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru iznosi **13458,99 m² (1,34 ha)**. Površina III zone zaštite iznosi **13458,99 m² (1,34 ha)**.

Spomenik prirode „Park muzeja na Topolici“ nalazi se na dijelu katastarske parcele **5730 KO Novi Bar**, opština Bar.

Opis osnovnih ciljnih vrijednosti Član 3

Područje Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru, predstavlja integrисано kopnenу parkovskу заштићену подручје оивићено зиданом оградом у чијем саставу је Дворац Краља Николе, у чијем средишњем дијелу је капија, као и вишенамјенски објекат Књаџева баštе. Park посједује пејзажне и културне vrijednosti у коме се штите заштићене и еколошки значајне vrste i staništa.

Prirodne/еколошке karakterистике i vrijednosti/обилježja područja Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru potvrđuju prisustvo nacionalno i međunarodno značajnih vrsta u koprenom dijelu tog zaštićenog područja gdje za njihovu zaštitu u budućem Spomeniku prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru primjenjivaće se režimi zaštite III stepena.

Vrste koje su zaštićene crnogorskim i međunarodnim propisima, uključujući naročito sljedeće vrste drvrača: *Cupressus sempervirens*, *Lauris nobilis*, *Pinus silvestris* i *Pinus nigra*, *Phoenix canariensis*, *Morus alba*, *Morus nigra*, *Pittosporum tobira*, *Nerium oleander*, *Viburnum tinus*,

Quercus suber, , *Chamaerops humilis*, *Washingtonia filifera*, *Yucca gloriosa*, *Buxus sempervirens*, *Wisteria sinensis*, *Spiraea vanhouttei*. gljiva: *Auricularia mesenterica*, *Fomes fomentarius*, *Fuscoporia torulosa*, *Russula* sp., *Neolentinus schaefferi*; vodozemaca: *Bufo bufo*, *Bufo viridis*, *Pelopylax ridibundus*; gmizavaca: *Testudo hermanni*, *Pseudopus apodus*, *Podarcis muralis*, *Podarcis melisellensis*, *Lacerta viridis*, *Hierophis gemonensis*, *Elaphe quatuorlineata*; insekata: *Cerambyx cerdo*, *Lucanus cervus*, *Oryctes nasicornis*, *Iphiclides podalirius*, *Papilio machaon*.

Prostor Spomenika prirode " Park muzeja na Topolici" u Baru, stavlja se pod zaštitu radi stvaranja uslova za opstanak i dugoročnu zaštitu velikog broja vrsta značajnih za zaštitu.

Zaštita i razvoj

Član 4

Spomenik prirode " Park muzeja na Topolici" u Baru proglašava se zaštićenim područjem radi:

- 1) sproveđenja adekvatnih mjera očuvanja i zaštite vrsta značajnih za zaštitu i održivog - kontrolisanog korišćenja bioloških resursa;
- 2) očuvanja i unaprjeđivanja biološke (genetičke, specijske, ekosistemske) raznovrsnosti posebno prepoznatih vrsta značajnih za zaštitu;
- 3) sprječavanja štetnih aktivnosti koje mogu ugroziti posebne ili značajne komponente biodiverziteta;

Razvoj Spomenika prirode " „Park muzeja na Topolici" zasnivaće se na:

- 1) usklađivanju ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa i projekata sa definisanim režimom, odnosno stepenom zaštite;
- 2) održivom, odnosno racionalnom korišćenju prirodnih vrijednosti i resursa radi njihovog trajnog očuvanja.

Zaštita i razvoj Spomenika prirode "Park muzeja na Topolici" omogućiće se naročito kroz sproveđenje postupaka izdavanja:

- (i) akta o uslovima i smjernicama zaštite prirode; i
- (ii) dozvole za obavljanje radnji, aktivnosti i djelatnosti u zaštićenom području prirode.

Za sprovodenje postupaka iz stava 3 ovog člana primjenjivaće se smjernice i uslovi dati Studijom revizije Spomenik prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru.

Zone zaštite

Član 5

U okviru Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru određena je III zona zaštite:

III (treća) zona zaštite obuhvata jednu prostornu cjelinu koja je ograđena zidanom ogradom, tako da granična linija ovog zaštićenog područja počinje na sjeverozapadnom kraju ograđene parkovske površine Muzeja (Dvorca Kralja Nikole) na Topolici zatim u pravcu istoka -sjeveroistoka, takođe zidanom ogradom, uključujući višenamjenski objekat Knjaževe baštne,

U zaštićenom području primjenjivaće se režimi zaštite III stepena.

Režim zaštite III stepena - održivo korišćenje, podrazumijeva selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa, koje omogućavaju funkcionalno-ekološko povezivanje i integritet zaštićenog područja.

Dozvoljene aktivnosti pod režimom zaštite III stepena su:

1. uređenje i korišćenje pješačkih i rekreativnih staza, i postavljanje parkovskog mobilijara i elemenata rasvjete u skladu sa Planom upravljanja;
2. primjenjivanje mjera sa ciljem revitalizacije parkovske vegetacije (sadnja zelenila, orezivanje suvih i zaraženih grana i dijelova krošnji, redovno uklanjanje suvih stabala, premazivanje ozljeda insekt-fungicidnim sredstvom, uništavanje otpadnog zaraženog biljnog materijala, uklanjanje podrasta, vađenje panjeva, itd.) u skladu sa Planom upravljanja;
3. taksacija zelenila i njegovo vrijednovanje (zdravstveno i dekorativno), sa predloženim mjerama njege i zaštite;
4. revitalizacija vrstama drveća i grmlja koje po svojoj biologiji, konceptu i estetskim kriterijumima odgovaraju zaštićenom području;
5. sprovoditi monitoring flore, faune i gljiva parazita slabosti;
6. sprovoditi monitoring kulturne baštine;
7. vršiti radove na rekonstrukciji degradiranih vrtno-arhitektonskih elemenata i značajnih građevinskih objekata kulturne baštine u skladu sa Planom upravljanja;
8. vršiti radove na održavanju parkovskog zelenila, vrtno-arhitektonskih elemenata
9. izgradnja prateće infrastrukture u mjeri u kojoj se ne izaziva narušavanje osnovnih vrijednosti područja;
10. vršenje radova na uređenju objekata kulturno-istorijskog nasljeđa i tradicionalne gradnje;
- sprovoditi očuvanje tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva;
11. intervencije radi restauracije, revitalizacije i unapređenja zaštićenog područja;
12. održavanje postojećeg parkovskog mobilijara i elemenata rasvjete;
13. vršiti posjete u turističke, obrazovne, rekreativne i opštekultурне svrhe;
14. promovisanje Parka u edukativne, naučne, rekreativne i turističke svrhe.
15. naučna istraživanja i praćenje prirodnih procesa;
16. sprovođenje zaštitnih i sanacionih mjera; selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa

Zabranjene aktivnosti u djelovima zaštićenog područja sa režimom zaštite III stepena su:

1. postavljanje ili izgradnja objekata koji zagađuju, oštećuju ili ugrožavaju ekosistem, prirodna staništa i vrste;
2. promjena namjene površina;
3. rastjerivanje, hvatanje, uznemiravanje i ubijanje zaštićenih životinjskih vrsta;
4. naseljavanje alohtonih životinjskih vrsta i gljiva;

Mjere zaštite

Član 6

Na teritoriji Spomenik prirode " Park muzeja na Topolici" u Baru zabranjeno je:

- 1) sakupljanje, uništavanje i promet zaštićenih vrsta biljaka i životinja;
- 2) hvatanje, odnosno ubijanje, uznemiravanje vrsta životinja, naročito u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, hibernacije;
- 3) unošenje alohtonih životinjskih vrsta i gljiva;
- 4) branje, sakupljanje i korišćenje vrsta biljaka, u mjeri u kojoj se može ugroziti brojnost njihovih populacija;
- 5) ostale aktivnosti iz člana 5 st. 6 odluke.

Zaštita ekosistema ostvaruje se sprovođenjem mjera očuvanja njihovog sastava, strukture i funkcije, kao i biotičke i abiotičke komponente.

Zaštita predjela vrši se sprovođenjem mjera kojima se sprječavaju neželjene promjene i degradacija prirodnih, prirodi bliskih ili stvorenih obilježja.

Radnje, aktivnosti i obavljanje djelatnosti planiraju se i vrše na način da se izbjegnu ili svedu na najmanju mjeru uticaji koji bi doveli do ugrožavanja i oštećenja postojećih prirodnih vrijednosti zaštićenog područja.

Planiranje i projektovanje novih privremenih i trajnih građevinskih objekata, korišćenja prirodnih resursa (turizam), kao i radnji, aktivnosti i djelatnosti na području Spomenika prirode "Park muzeja na Topolici" sprovodiće se na osnovu prethodno obezbijedenih smjernica i uslova zaštite prirode koje izdaje organ uprave nadležan za poslove zaštite životne sredine.

Radi sprečavanja negativnih posljedica od rješenja u prostornim i razvojnim planovima i projektima primjenjivaće se posebni uslovi, zabrane i ograničenja zaštite prirode koji su vezani za planiranje – izbor lokacija i definisanje vrsta i kapaciteta privremenih objekata u zoni zaštićenog područja i njegovom okruženju, a odnose se na:

- 1) izbor mikro lokacija novih građevinskih objekata van zone zaštićenog područja, uzimajući u obzir njegove granice i zonu zaštite;
- 2) gradnju objekata u blizini Spomenika prirode koji zbog svojih karakteristika (način izgradnje, vrsta, veličina, odnosno kapacitet, tehnologija) mogu da oštete (fizički, zagađivanjem ili na drugi način) ili imaju posredan negativan uticaj na prirodne vrijednosti zaštićenog područja;
- 3) izbjegavanje lociranja novih privremenih objekata koji zagađuju okolinu, odnosno lokacija koje su hidrološki povezane sa zaštićenim područjem.

Upravljač, Plan upravljanja

Član 7

Upravljač Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru biće DOO “Komunalne djelatnosti”-Bar, (Sektor zadužen za Gradsko zelenilo), čiji je osnivač Opština Bar.

Nadzor nad radom Upravljača vršiće organ lokalne uprave nadležan za poslove zaštite prirode.

Godišnji program upravljanja

Član 8

Godišnji program upravljanja sadrži naročito detaljan prikaz poslova na čuvanju, održavanju, unaprjeđenju i ordživom korišćenju zaštićenog područja, uključujući i planirane razvojne projekte, pregled organizovanih i materijalnih uslova, očekivana finansijska sredstva i druge elemente u skladu sa Planom upravljanja.

Akt o unutrašnjem redu i službi zaštite

Član 9

Upravljač je dužan da obezbijedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog prirodnog dobra u skladu sa aktom o unutrašnjem redu i službi zaštite.

Aktom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se pravila za sprovođenje propisanog režima zaštite, a naročito:

- način i uslovi ponašanja posjetilaca i korisnika prostora, boravka i obavljanja poslova u Spomeniku prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru;

- vrste i staništa, kao i druge prirodne vrijednosti koje je zabranjeno uništavati i oštećivati;
- način saradnje sa fizičkim licima, preduzetnicima i pravnim licima koja po različitom osnovu koriste ili su zainteresovana za korišćenje prirodnih resursa i prostora;
- uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja, monitoringa i obrazovnih aktivnosti;
- sprovođenje određenih mjera radi očuvanja i održavanja zaštićenog prirodnog dobra, kao i vremensko trajanje tih mjera.

Pravila iz stava 2 ovog člana i druge neophodne informacije za sprovođenje režima zaštite, upravljač je dužan da javno oglasi i učini dostupnim posjetiocima i korisnicima.

Finansiranje **Član 10**

Sredstva za rad upravljača Spomenika prirode "Park muzeja na Topolici" u Baru obezbeđuju se u skladu sa Zakonom.

Rok za donošenje plana upravljanja i godišnjeg programa upravljanja **Član 11**

Plan upravljanja za Spomenik prirode "Park muzeja na Topolici u Baru" donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Godišnji program upravljanja donijeće se u roku od tri mjeseca od dana donošenja plana upravljanja iz ove odluke.

Rok za donošenje pravilnika o unutrašnjem redu i službi zaštite **Član 12**

Upravljač je dužan da doneše akt o unutrašnjem redu i službi zaštite u roku od 180 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Stupanje na snagu **Član 13**

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore – opštinski propisi".

Broj:
Bar, _____ 2023. godine

Skupština Opštine Bar

Predsjednik,
Branislav Nenezić

OPIS GRANICA I ZONA ZAŠTITE ZAŠTIĆENOG PODRUČJA SPOMENIKA PRIRODE „ „PARK MUZEJA NA TOPOLICI“U BARU

Područje Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“u Baru, predstavlja integrисано kopnено parkovsko zaštićeno područje oivičено zidanom ogradom u čijem sastavu je Dvorca Kralja Nikole, u središnjem dijelu je kapija, kao i objekat Knjaževe baštе. Park posjeduje pejzažne i kulturne vrijednosti, u kome se štite zaštićene i ekološki značajne vrste i staništa.

U skladu sa prethodno određenim Konceptom zaštite, a na osnovu prostornog rasporeda vrsta značajnih za zaštitu definisana je jedna zona zaštite (III) koje treba da obezbijede zaštitu ključnih prirodnih vrijednosti zaštićenog područja unutar njegovih administrativnih granica.

Koncept granica i zona zaštite Spomenika prirode „ „Park muzeja na Topolici“u Baru definisan je na bazi zatečenog stanja prostornog položaja vrsta značajnih za zaštitu po podacima koji su sakupljeni tokom terenskih istraživanja.

Prirodne/ekološke karakteristike i vrijednosti/obilježja područja Spomenika prirode „ „Park muzeja na Topolici“u Baru potvrđuju prisustvo nacionalno i međunarodno značajnih vrsta za njihovu zaštitu u budućem Spomeniku prirode „ „Park muzeja na Topolici“u Baru formirane je III zona zaštite koja po svom režimu zaštite (dozvoljene i zabranjene aktivnosti) odgovaraju uslovima (zabrane i ograničenja) i zahtjevima zaštite tih vrsta.

Opis (administrativne) granice Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru

Spomenik prirode „Park muzeja na Topolici“ nalazi se na dijelu katastarske parcele 5730 KO Novi Bar, opština Bar. Na terenu, Spomenik prirode „Park muzeja na Topolici“ ograđen je zidanom ogradom, tako da granična linija ovog zaštićenog područja počinje na sjeverozapadnom kraju ograđene parkovske površine Muzeja (Dvorca Kralja Nikole) na Topolici koja ima koordinate 6590619, 4662467 odakle granica nastavlja u pravcu jugoistoka zidanom ogradom, a u središnjem dijelu kapijom, do čoška zidane ograde koji ima koordinate 6590658, 4662371 gdje se granica lomi u pravcu istoka -sjeveroistoka, takođe zidanom ogradom, uključujući ugostiteljski objekat Knjaževe baštе, tako da granica dolazi do čoška zidane ograde koji ima koordinate 6590779, 4662421 gdje se granica lomi u pravcu sjevera – sjeverozapada prateći zidanu ogradi do čoška koji ima koordinate 6590741, 4662515 gdje se granica lomi u pravcu zapada – jugozapada do čoška – početne tačke granice Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ koji ima koordinate 6590619, 4662467.

Dužina (administrativne) granice Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru iznosi 467,8m

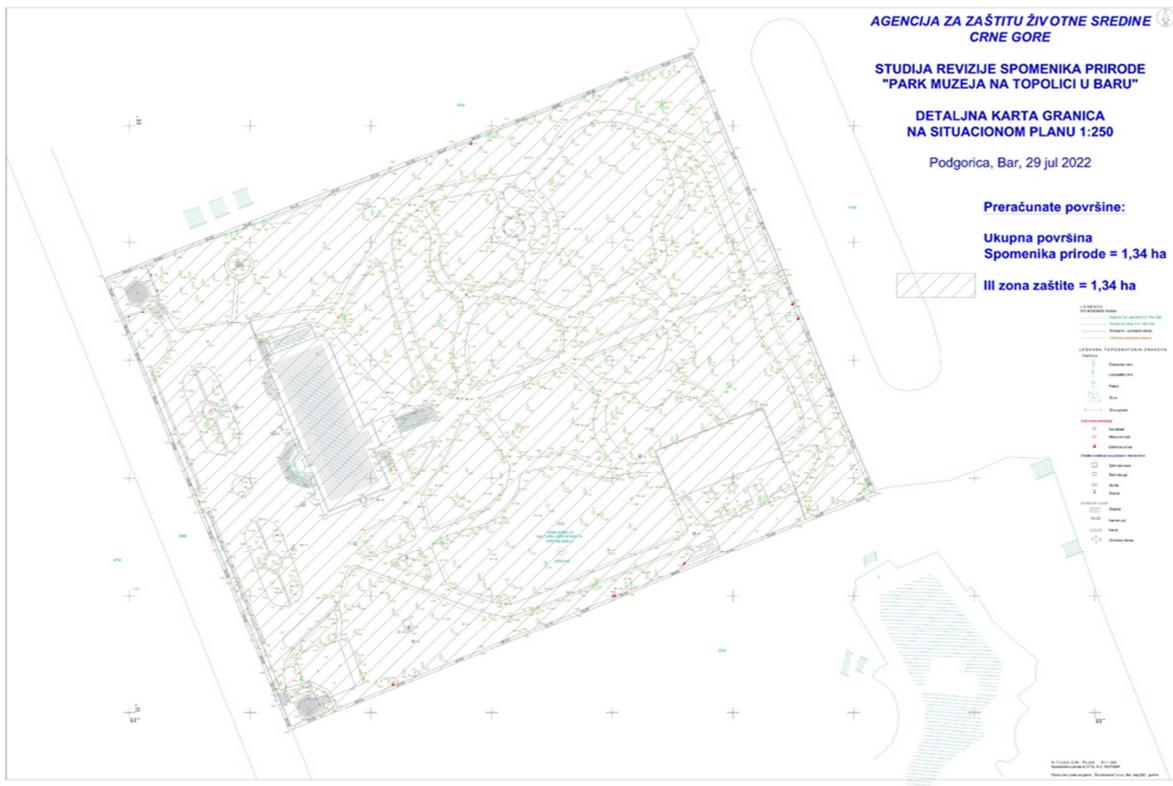
Površina Spomenika prirode „Park muzeja na Topolici“ u Baru iznosi 13458,99 m² (1,34 ha)

Opis granica III zone zaštite

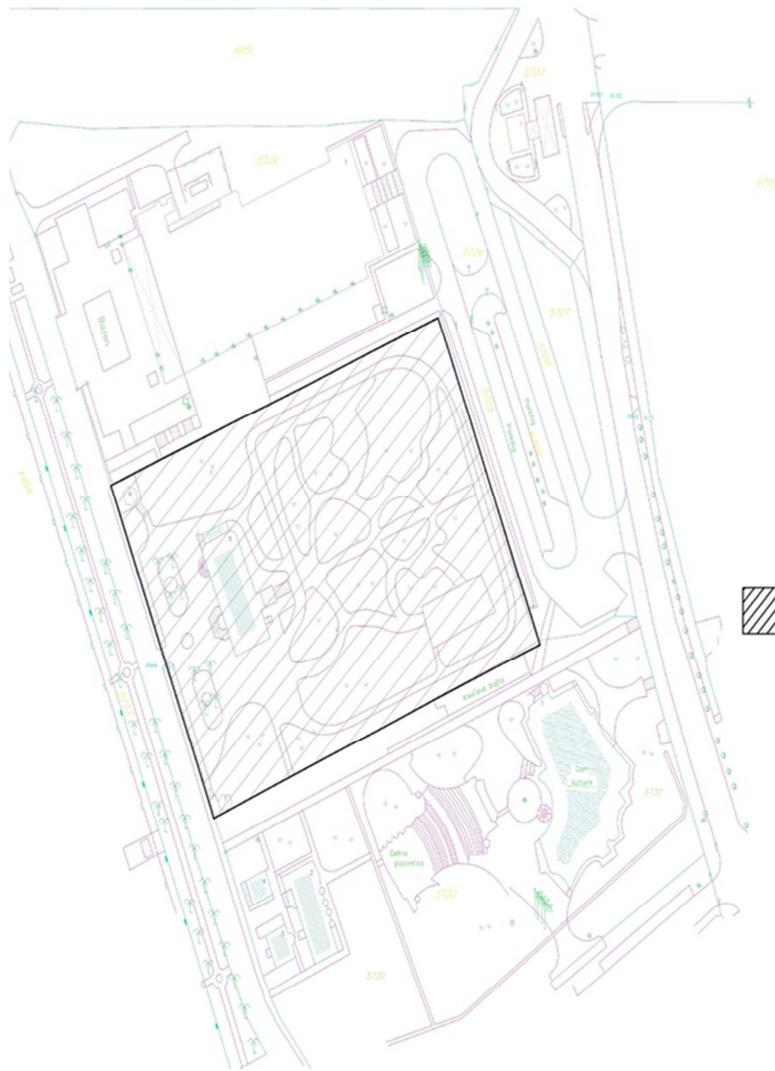
Granica III zone zaštite poklapa se sa administrativnim granicama Spomenika prirode „Park uzeja na Topolici“. Granica III zone zaštite počinje na sjeverozapadnom kraju ograđene parkovske površine Muzeja (Dvorca Kralja Nikole) na Topolici koja ima koordinate 6590619, 4662467 odakle granica nastavlja u pravcu jugoistoka zidanom ogradom, a u središnjem dijelu kapijom, do čoška zidane ograde koji ima koordinate 6590658, 4662371 gdje se granica lomi u pravcu istoka -sjeveroistoka, takođe zidanom ogradom, uključujući objekat Knjaževe baštе, tako da granica dolazi do čoška zidane ograde koji ima koordinate 6590779, 4662421 gdje se granica lomi u pravcu sjevera – sjeverozapada prateći zidanu ogradi do čoška koji ima koordinate 6590741, 4662515 gdje se granica lomi u pravcu zapada – jugozapada do čoška – početne tačke granice III zone zaštite koja ima koordinate 6590619, 4662467.

Dužina granične linije III zone zaštite iznosi 467,8m

Površina III zone zaštite iznosi 13458,99 m² (1,34 ha)



Slika 1. Detaljna karta granica na situacionom planu 1:250



AGENCIJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE
CRNE GORE

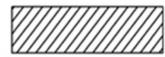
STUDIJA REVIZIJE SPOMENIKA PRIRODE
"PARK MUZEJA NA TOPOLICI U BARU"

OSNOVNA PREGLEDNA KARTA GRANICA
NA GEODETSKOJ PODLOZI

Podgorica, Bar, 29 jul 2022

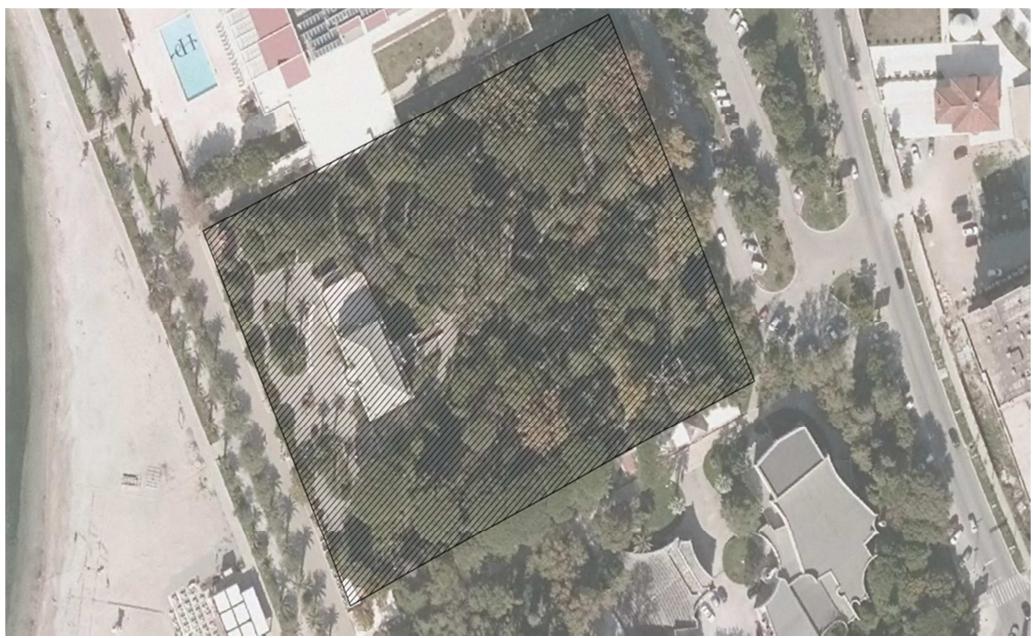
Preračunate površine:

Ukupna površina
Spomenika prirode = 1,34 ha



III zona zaštite = 1,34 ha

Slika 2. Osnovna pregledna karta granica na geodetskoj podlozi



Slika 3. Grafički prikaz granice Park muzeja na Topolci

OBRAZLOŽENJE

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje Odluke o proglašenju zaštićenog prirodnog „Park muzeja na Topolici” u Baru sadržan je u članu 34 stav 3, a u vezi sa članom 28 i 32 Zakona o zaštiti prirode („Sl. list CG”, broj 54/16).

Članom 34 stav 3 Zakona o zaštiti prirode propisano je da park prirode, spomenik prirode i predio izuzetnih odlika koji se nalaze na području jedne jedinice lokalne samouprave proglašava skupština jedinice lokalne samouprave, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva i mišljenje organa državne uprave nadležnih za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i za poslove kulture.

Članom 28 i 32 Zakona propisan je postupak proglašavanja zaštićenih područja i akt o proglašavanju zaštićenog područja.

Razlozi za donošenje Odluke

„Park muzeja na Topolici” je stavljen pod zaštitu 1968. godine kao hortikulturni objekat, Rješenjem o zaštiti objekata prirode, prema tadašnjem Zakonu o zaštiti prirode (1961). Kako je park prstavlja integrисано kopnено parkovsko područje kome su zastupljene nacionalno i međunarodno značajne vrsta, potrebo je bilo revidovati status ovog zaštićenog dobra shodno odredbama Zakona o zaštiti prirode u cilju zaštite temeljne vrijednosti prirodnog dobra, sprovodenja adekvatnih mjera očuvanja i zaštite i unaprjeđivanja biološke (genetičke, specijske, ekosistemske) raznovrsnosti.

Objašnjenje odredbi Odluke

Članom 1 Odluke propisano je da je naziv zaštićenog prirodnog dobra „spomenik prirode”, a svrstano je u III kategoriju. Park muzeja na Topolici u Baru je rješenjem o zaštiti objekata prirode (“Službeni list SRCG” br.30/68) proglašen hortikulturnim objektom”.

Članom 2 Odluke propisane su položaj i prostorne granice zaštićenog prirodnog dobra.

Opis granica I zona zaštite sa kartografski prikazom i geografskim položajem zaštićenog prirodnog dobra dati su u prilogu ove Odluke i čine njen sastavni dio.

Članom 3 Odluke utvrđen je opis osnovnih ciljnih vrijednosti i režim zaštite u skladu sa članom 31 Zakona o zaštiti prirode, pa se predlaže da na zaštićenom prirodnom dobru Spomenik prirode uspostavlja se režim zaštite III stepena. Prirodne karakteristike i vrijednosti područja Spomenika prirode potvrđuju prisustvo nacionalno i međunarodno značajnih vrsta u kopnenom dijelu tog zaštićenog područja gdje za njihovu zaštitu u budućem Spomeniku prirode primjenjivaće se režimi zaštite III stepena.

Članom 4 Odluke dat je opis osnovnih vrijednosti proglašenja Park muzeja na Topolici zaštićenim područjem, kao i zastita i razvoj.

Članom 5 Odluke prikazane su zone zastitu, dozvoljene i zabranjene aktivnosti u III sistemu zastitu.

Članom 6 Odluke prikazane su mjere zastitu u cilju sprječavanja neželjene promjene degradacije prirodnih i stvorenih obilježja spomenika prirode.

Članom 7 Odluke definisano je da će DOO “Komunalne djelatnosti”-Bar, (Sektor zadužen za Gradsko zelenilo), biti određen za upravljača dok će nadzor nad radom Upravljača vršiti organ lokalne uprave nadležan za poslove zaštite prirode.

Članom 8 definisan je sadržaj Godišnjeg program upravljanja.

Članom 9 odluke je definisano da upravljač dužan da obezbjedi unutrašnji red i čuvanje zaštićenog prirodног dobra.

Članom 10 definisani su izvori finasiranja.

Članom 11 je propisano da godišnji program upravljanja donjeti roku od 3 mjeseca od dana donošenja plana upravljanja dok je članom **12** precizirano da će upravljač u roku od 180 dana mjeseci od dana stupanja ove odluke donjeti akt unutrašnjem redu i službi zaštite.

**SEKRETARIJAT ZA KOMUNALNE
POSLOVE I SAOBRAĆAJ**